

Uzasadnienie uchwały Komisji habilitacyjnej
z dnia 12 stycznia 2024 r. w sprawie nadania
stopnia doktora habilitowanego nauk biologicznych dr Agnieszce Rewicz

Podstawą do uzasadnienia uchwały były oceny osiągnięcia naukowego, pozostałego dorobku naukowego w ujęciu ilościowym i jakościowym, a także osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych, efektywności pozyskiwania środków finansowych na badania naukowe i współpraca z otoczeniem społecznym.

1. Ocena osiągnięcia naukowego

Jako osiągnięcie naukowe dr A. Rewicz przedstawiła cykl ośmiu tematycznie powiązanych artykułów pt. *Zastosowanie ultrastruktury oraz analizy kształtu nasion i owoców jako przydatnego narzędzia w identyfikacji na różnych stopniach hierarchii taksonomicznej*. Ukazały się one w czasopismach z listy JCR (Journal Citation Reports) w latach 2017-2022. Łączna liczba punktów MNiSW za te prace, wg roku ich opublikowania, przyjmuje wartość 640, współczynnik oddziaływania (*IF*) mieści się w przedziale 0,943-3,935 i w sumie wynosi 17,082. Według bazy Web of Science artykuły były cytowane 53 razy, natomiast wg SCOPUS 57 razy. Prace ukazały się w czasopismach o średnim i wysokim prestiżu, są wieloautorskie (3-8 autorów), w sześciu z nich Habilitantka jest pierwszym autorem, w dwóch drugim, w pięciu autorem korespondencyjnym. Wkład Habilitantki w powstanie tych prac jest dominujący (wiodąca rola w tworzeniu koncepcji badań, w pozyskiwaniu materiałów, ich analizie, interpretacji wyników i przygotowaniu manuskryptów).

Prof. Renata Piwowarczyk uznała osiągnięcie naukowe Habilitantki za cykl tematycznie powiązanych artykułów i wskazała na duże znaczenie podjętej tematyki badawczej. Wysoka wartość poznawcza tych badań wynika m.in. z rozległych braków w dotychczasowym piśmiennictwie, dotyczących cech nasion i owoców jako istotnych w taksonomii wielu grup roślin. Oceniająca zwróciła uwagę na dobór stanowisk badawczych z poszczególnych krajów, który nie był równomierny pod kątem badania fenotypowej plastyczności w kontekście geograficznym. Pani Profesor wskazała na duże umiejętności Habilitantki w stawianiu hipotez badawczych, formułowaniu wniosków i nawiązywaniu współpracy naukowej z uznanymi taksonomami roślin.

Dr hab. Joanna Zalewska-Gałosz zaznaczyła, że prace wchodzące w skład osiągnięcia naukowego są różnorodne pod względem taksonomicznym. Ogniwem spajającym te prace są cele i metody badań, oparte na analizach mikromorfologii owoców i nasion, w których Habilitantka się wyspecjalizowała. Pani Recenzent z uznaniem odniosła się do pracy dotyczącej mikromorfologii owoców mniszka stwierdzając, że jawi się jako konkretna, klarowna i ma znaczenie praktyczne. Oceniająca podkreśliła dobrą współpracę Habilitantki z taksonomami roślin, zwróciła też uwagę na pewne aspekty w pracach, które nie zostały w pełni wyjaśnione, np. czy i w jaki sposób dane o plastyczności nasion przekładają się na ochronę populacji *Consolida regalis* lub które badania należałoby rozwijać w celu wyłonienia czynników kształtujących ultrastrukturę nasion.

Prof. Jan Holeksa ocenił osiągnięcie naukowe Habilitantki jednoznacznie pozytywnie i wysoko, jako tematycznie spójny zestaw artykułów tworzących logicznie powiązaną całość. Wskazał też na owocną i szeroko zakrojoną współpracę, manifestującą się obecnością wśród współautorów prac badaczy z Hiszpanii, Indii, Czech i Ukrainy, w tym autora pierwszej na świecie publikacji, w której zastosowano nowatorską metodę geometrycznych modeli kształtu nasion.

Prof. Bogdan Jackowiak stwierdził, że na podkreślenie zasługuje wysoki poziom dokumentowania i obrazowania struktur oraz szeroki zakres analiz biometrycznych przy wykorzystaniu odpowiednio dobranych testów statystycznych, a także dodał, że godnym odnotowania jest cały szereg znaczących wyników o charakterze poznawczym. Pan Profesor

zaznaczył, że cykl prac łączy stosowanie cech karpologicznych (głównie nasion) do identyfikacji i delimitacji taksonów różnej rangi oraz do analizy zmienności wewnątrzgatunkowej w powiązaniu z czynnikami geograficznymi i ekologicznymi. Dodał również, że tytuł osiągnięcia nie obejmuje jednego z aspektów prezentowanych badań, tj. kontekstu biogeograficzno-ekologicznego. Zapis tytułu budzi też wątpliwości natury gramatycznej i rzeczowej, gdyż z jednej strony narzędziem ma być „ultrastruktura”, z drugiej zaś „analiza kształtu nasion i owoców”. Pan Profesor zauważył, że zarówno w autoreferacie jak i w cyklu prac zabrakło odniesienia do pewnych źródeł oryginalnych, w których wykazano, że cechy struktury oraz kształtu nasion i owoców pełnią znaczącą rolę w taksonomii roślin naczyniowych.

Dr hab. Anna Jażdżewska stwierdziła, że prace zgłoszone jako osiągnięcie habilitacyjne stanowią spójny i dobrze opublikowany zestaw, w powstaniu którego Habilitantka miała dominujący udział. Oceniająca podkreśliła kompleksowe podejście do badań i uznała, że zgłoszone osiągnięcie daje podstawę do przyznania stopnia doktora habilitowanego.

Dr hab. Justyna Polit przychyliła się do opinii przedmówców i podkreśliła wysokie walory osiągnięcia naukowego, przytoczyła jego dane bibliometryczne i bezsporną wartość merytoryczną, a także nawiązała do owocnej współpracy międzynarodowej, która przyczyniła się do wzbogacenia warsztatu badawczego.

Prof. Józef Szmeja stwierdził, że podziela opinie na temat osiągnięcia naukowego Habilitantki wyrażone przez recenzentów i pozostałych oceniających.

Reasumując: uznano, że osiągnięcie naukowe jest poznawczo wartościowe, prezentuje nowoczesny warsztat badawczy i pionierski charakter wielu analiz. Podkreślono istotność nowych danych karpologicznych, które pojawiając się po raz pierwszy w literaturze światowej zarówno weryfikują obecny stan wiedzy, jak również wnoszą wkład w poznanie struktury, zróżnicowania oraz zmienności środowiskowej nasion i owoców w dużej grupie roślin naczyniowych. Komisja habilitacyjna uznała, że osiągnięcie naukowe Kandydatki wnosi znaczny wkład w rozwój nauk biologicznych i tym samym spełnia wymagania ustawy.

2. Ocena pozostałego dorobku publikacyjnego i aktywności naukowej

Ogólny dorobek naukowy dr Agnieszki Rewicz, poza ośmioma pracami stanowiącymi osiągnięcie habilitacyjne, obejmuje 27 artykułów (5 przed i 22 po doktoracie), opublikowanych w czasopiśmie z listy JCR. Dorobek ten uzupełnia 12 prac spoza tej listy, wydanych przed doktoratem (4 po angielsku, 8 po polsku), a także 11 rozdziałów w monografiach w języku polskim (8 przed i 3 po doktoracie) oraz 6 prac popularnonaukowych. Prace stanowiące ogólny dorobek naukowy są wieloautorskie (w 41% liczby artykułów Habilitantka jest pierwszym autorem, a w 50% autorem korespondencyjnym).

Łączna liczba punktów ministerialnych z roku opublikowania prac wynosi 2120, a sumaryczny współczynnik oddziaływania $IF = 72,677$ (w cyklu prac tworzących osiągnięcie naukowe wnosi odpowiednio: 640 pkt., $IF = 17,082$).

Liczba cytowań publikacji w dniu złożenia wniosku habilitacyjnego: w bazie Scopus 266 (216 bez autocytowań), w Web of Science 219 (183 bez autocyt.), w Google Scholar 397. Indeks Hirscha, w kolejności tych baz, wynosi odpowiednio: 11, 10 i 13. Jak zaznaczyła **dr hab. J. Zalewska-Gałosz**, uwagę zwraca regularność publikowania prac oraz wzrostowy trend cytowań, który od 2020 roku sięga 50 cytacji rocznie.

Aktywność naukowa dr A. Rewicz przejawia się też udziałem w konferencjach, sympozjach i zjazdach: w osiemnastu krajowych (11 referatów, 11 posterów) i dwunastu zagranicznych (6 referatów, 12 posterów). Rozpoznawalność Kandydatki w środowisku naukowym widoczna jest również w recenzowaniu manuskryptów dla czasopism z listy JCR (13 recenzji).

Po doktoracie nastąpiło wyraźne poszerzenie kręgu zainteresowań badawczych Kandydatki. Oprócz fitogeografii, taksonomii, biologii i ekologii storczykowatych, włączyła do badań rolę i znaczenie siedlisk antropogenicznych w ochronie rzadkich elementów flory oraz modelowanie zasięgów geograficznych i nisz ekologicznych gatunków roślin. Jako

specjalistka z zakresu karpologii, prowadziła badania wykraczające poza ramy tematyczne osiągnięcia habilitacyjnego. **Prof. J. Holeksa** stwierdził, że dr A. Rewicz jest doświadczonym naukowcem o szerokich zainteresowaniach. Zdaniem **prof. R. Piwowarczyk**, w rozwoju naukowym Kandydatki znaczącą rolę odegrała współpraca z uznanymi botanikami, ekologami i taksonomami z kraju i zagranicą. Publikacje Habilitantki wniosły znaczący wkład w rozwój nauk biologicznych, zwłaszcza w zakresie storczykowatych i wybranych gatunków inwazyjnych. **Prof. B. Jackowiak** zauważył, że badania naukowe wykonano przy niewielkich nakładach finansowych z subwencji krajowych w formie grantów.

Dr A. Rewicz odbyła staże naukowe w krajowych i zagranicznych jednostkach badawczych: w Białowieskiej Stacji Geobotanicznej UW (czterokrotnie), na Uniwersytecie Gdańskim i w Ogrodzie Botanicznym w Powsinie, uczestniczyła w międzynarodowej wyprawie naukowej „Ukraina, Bułgaria, Rumunia, Mołdawia 2012”, odbyła dwa zagraniczne staże naukowe (Słowacja, Ukraina, 2016, 2017), w latach 2018-2023 przeprowadziła kwerendy w sześciu herbariach (w Edynburgu, Florencji, Genewie, Monachium, Wiedniu i Berlinie). Warte odnotowania jest też udział w EURIZON FELLOWSHIP PROGRAMME „Remote Research Grants”, w którym Habilitantka jest jednym z dwóch wykonawców z Polski. Jest beneficjentką projektu Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza (IDUB), który realizuje we współpracy z innymi krajowymi ośrodkami badawczymi. Udział w pracach zewnętrznych ośrodków naukowych zaowocował rozwinięciem współpracy i wzbogaceniem warsztatu badawczego, czego efektem są dodatkowe publikacje i doniesienia konferencyjne.

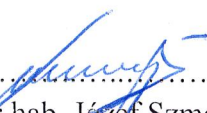
3. Ocena osiągnięć organizacyjnych, dydaktycznych i popularyzatorskich

Dr A. Rewicz brała czynny udział w pracach na rzecz nauki polskiej, Wydziału BiOŚ UŁ i otoczenia społecznego: członek komitetów organizacyjnych dwóch konferencji naukowych (krajowej i międzynarodowej), sekretarz łódzkiego oddziału Polskiego Towarzystwa Botanicznego oraz członek komisji ds. promocji Wydziału. **Dr hab. J. Zalewska-Gałosz** w uzupełnieniu dodała, że Habilitantka jest inicjatorką Karpologicznego Atlasu Polski i opiekunką naukową dwóch projektów w ramach Konkursu na stypendia dla naukowców z Ukrainy. Kandydatka prowadziła liczne i tematycznie zróżnicowane zajęcia dydaktyczne, przede wszystkim z botaniki, różnorodności biologicznej ekosystemów i ochrony przyrody dla studentów Wydziału, a także upowszechniała wiedzę w wykładach dla słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku i innych gremiów. **Dr hab. A. Jażdżewska** stwierdziła, że działalność dydaktyczna i popularyzatorska Habilitantki wzmacnia społeczny odbiór osiągnięć nauki.

4. Wniosek końcowy

Komisja habilitacyjna po zapoznaniu się z dokumentacją wniosku, recenzjami i opiniami wyrażonymi w dyskusji na posiedzeniu w dniu 12 stycznia 2024 r. stwierdza, że dr Agnieszka Rewicz spełnia wszystkie wymagania formalne i merytoryczne, stawiane kandydatom do stopnia doktora habilitowanego, określone w art. 219 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2023 poz. 742). Komisja habilitacyjna wnosi do Komisji Uniwersytetu Łódzkiego ds. stopni naukowych o nadanie dr Agnieszce Rewicz stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki biologiczne.

.....
dr hab. Justyna Polit, prof. UŁ
Sekretarz Komisji

.....
prof. dr hab. Józef Szymeja
Przewodniczący Komisji

Łódź, 12 stycznia 2024 r.